

การศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
THE STUDY OF USING AUTHORITY OF SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER KHON KAEN PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 5

¹สพัตรา แสนประเสริฐ และ ²นิยดา เปี่ยมพิชนะ
¹Supatra Sanprasert and ²Niyada Piampuechana

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ประเทศไทย
North Eastern University, Thailand

¹supatramomay8@gmail.com

Received: January 6, 2023; **Revised:** February 22, 2023; **Accepted:** March 25, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำนวน 337 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคือ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานแบบทีที่เป็นอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอำนาจทางกฎหมาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอำนาจจากการให้รางวัล และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านอำนาจจากการอ้างอิง 2) การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการเปรียบเทียบ

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การใช้อำนาจ, ผู้บริหารสถานศึกษา, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5

Abstract

This research aimed to study: 1) using the authority of the school administrators, and 2) the comparison of using the authority of the school administrators under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5, divided by duty positions and working experiences. The sample group comprised 337 school administrators and teachers under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5. The research instrument was the five-rating scaled questionnaires with the reliability valued 0.99. The statistics for analyzing the data contained the frequency, percentage, mean, standard deviation and the hypothesis testing with the independent sample by the One-Way-Analysis of variance. The research findings revealed that: 1) The school administrators' using authority under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5 appeared as a whole in the much level, finding the aspect of the legal authority exposing the most mean score, the latter showed the aspect of the authority from giving prizes and with the least mean implying the authority from references. 2) The comparative of the practice levels of using the authority of school administrators with different duty positions showed that the practice levels of school administrators' using authority as a whole revealed differently at the statistical significance level of .01; and the comparison of the practice levels of school administrators' using authority, divided by working experiences exposed that the school administrators and teachers with different working experiences had the practice levels of the school administrators' using the authority as a whole indifferently.

Keywords: using authority, school administrators, under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 5

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ตามมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (Ministry of Education, 2010) และพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 27 กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ 1) การควบคุม ดูแลให้การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษากำหนด 2) พิจารณาเสนอความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา 3) ส่งเสริมสนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 4) จัดทำมาตรฐานภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา 5) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเสนอคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา และ 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำเขตพื้นที่การศึกษา หรือคณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย (Ministry of Education, 2010) พระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาท และอำนาจหน้าที่ในการสั่งการและบังคับบัญชาตามกฎหมาย

การบริหารสถานศึกษา เป็นคณะบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดีในสังคม มีกระบวนการในการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายการบริหารสถานศึกษา เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานศึกษา ที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (อัจฉรา จงดี, 2560) การบริหารสถานศึกษาจึงมีความเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจและอำนาจเป็นการเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพยากรทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางกายภาพ บุคคล เศรษฐกิจ สังคม หรือทางจิตวิทยา ซึ่งบุคคลอื่นอยากจะได้ ดังนั้นบุคคลที่เป็นเจ้าของทรัพยากรจึงเป็นผู้มีอำนาจเหนือคนอื่น ๆ เหล่านั้น (Knezevich, 1984) ซึ่งความสำคัญของการใช้อำนาจสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด ทศนคติ จุดมุ่งหมาย ความต้องการ และค่านิยมของผู้อื่นได้ (French and Raven, 1959) การใช้อำนาจสำหรับผู้บริหารถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การทราบและเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี องค์ประกอบเกี่ยวกับการใช้อำนาจก็ย่อมทำให้ผู้บริหาร

สามารถใช้อำนาจได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังที่ French and Raven (1959) ได้แบ่งประเภทของการใช้อำนาจออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) อำนาจจากการให้รางวัล (Reward Power) 2) อำนาจจากการบังคับ (Coercive Power) 3) อำนาจตามกฎหมาย (Legitimate) 4) อำนาจจากการอ้างอิง (Referent Power) และ 5) อำนาจจากความเชี่ยวชาญ (Expert Power)

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานบริหารทั่วไป มีความจำเป็นเป็นอย่างมากที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการรู้ความเข้าใจในการบริหารงานโดยการใช้อำนาจในด้านต่างๆให้เหมาะสมเพื่อลดความขัดแย้งในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นทุ่มเทในการทำงาน มีความรับผิดชอบนำความรู้ความสามารถที่มีอยู่มาใช้ในการบริหารงานและแก้ปัญหาทางานได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสามารถบริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคลากร บริหารงบประมาณ และบริหารทั่วไปได้เป็นอย่างดีมีภาวะความเป็นผู้นำ สามารถสร้างแรงจูงใจให้ครูอุทิศตนในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายนโยบายจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงความต้องการและเหมาะสมในการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้ข้าราชการครูมีความผูกพันต่อองค์กร และยอมอุทิศตน ทุ่มเทในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ (นวลจันทร์ แสงอุไร, 2560)

ปัจจุบันการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้ประสบปัญหาจากรายงานผลการสรุปการย้ายของผู้บริหารและข้าราชการครู ปี 2564 ที่ผ่านมา พบว่า มีผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาบางแห่งได้ยื่นคำร้อง ขอย้ายภายในเขตพื้นที่และภายในศูนย์เครือข่าย ทำให้เกิดปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน การขาดแคลนบุคลากร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5, 2564) และจากการสำรวจสภาพปัญหาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สถานศึกษาบางแห่งได้มีการร้องเรียนการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในกรณีที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้อำนาจในการเลือกปฏิบัติ การพิจารณาความดีความชอบ การใช้อำนาจแบบเข้มงวด นับว่ามีผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็นสาเหตุของการขอย้ายสถานศึกษาทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและครูอย่างต่อเนื่องในปีที่ผ่านมา อีกทั้งการใช้อำนาจการให้รางวัลแก่ครูยังไม่เหมาะสมโดยมีการเลือกปฏิบัติเฉพาะกลุ่มบุคคลจึงทำให้ครูเกิดความคับข้องใจในการปฏิบัติงานไม่เต็มความสามารถ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้อำนาจในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้อำนาจโดยหลีกเลี่ยงการเกิดปัญหาและอุปสรรคและหลีกเลี่ยงการกระทบกับความรู้สึกของครูให้มากที่สุด (สุพัตรา แสนประเสริฐ, 2565)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ให้เหมาะสม อันจะส่งผลทำให้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จใน

ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเขต 5 จำนวน 257 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 233 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,892 คน รวมทั้งสิ้น 2,125 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จากโรงเรียน 51 แห่ง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling technique) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 337 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 37 คน และครูผู้สอน จำนวน 300 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list) มีคำตอบให้เลือกได้แก่ 1) ตำแหน่งหน้าที่ 2) ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) อำนาจจากการให้รางวัล 2) อำนาจการบังคับหรือลงโทษ 3) อำนาจทางกฎหมาย 4) อำนาจจากการอ้างอิ้ง และ 5) อำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สรุปผลดังนี้

1. การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ดังแสดงตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ภาพรวมและรายด้าน

การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา		ระดับปฏิบัติ			
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	1. ด้านอำนาจจากการให้รางวัล	4.24	0.60	มาก	2
2.	2. ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ	4.22	0.69	มาก	3
3.	3. ด้านอำนาจทางกฎหมาย	4.26	0.66	มาก	1
4.	4. ด้านอำนาจจากการอ้างอิง	4.16	0.70	มาก	5
5.	5. ด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ	4.19	0.62	มาก	4
รวม		4.21	0.54	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่าการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอำนาจทางกฎหมาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอำนาจจากการให้รางวัล อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านอำนาจจากการอ้างอิง อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอำนาจจากการให้รางวัล ด้านอำนาจทางกฎหมาย ด้านอำนาจจากการอ้างอิง และด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษไม่แตกต่างกัน และผล

การเปรียบเทียบระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เป็นรายคู่เฉพาะด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ โดยวิธีของ Scheffe ปรากฏผลดังนี้ ผลการเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี กับ 5 – 10 ปี มีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบังคับหรือลงโทษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สามารถอภิปรายผลที่ได้ ดังนี้

1. ผลการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจที่มุ่งเน้นการใช้อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจการบังคับหรือลงโทษ อำนาจทางกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง อำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้อำนาจได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ส่งผลให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งมีการให้รางวัลตอบแทนแก่ครูผู้สอนที่สามารถปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จ และเปิดโอกาสให้ครูที่กระทำความผิดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น ประกอบกับครูผู้สอนให้การยอมรับในการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ควรปฏิบัติตาม จึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีความเคารพนับถือ เกิดความเชื่อมั่นในผู้บริหารสถานศึกษา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของพิชามญช์ ส้ารวม (2560) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้าน มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ อำนาจความเชี่ยวชาญ รองลงมา คือ อำนาจสารสนเทศ และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ อำนาจการบังคับ สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ แสงอุไร (2560) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ

บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านอำนาจตามกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจจากการอ้างถึง ด้านอำนาจจากความเป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านอำนาจจากการเชื่อมโยง ด้านอำนาจการเป็นเจ้าของข้อมูลข่าวสาร และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอำนาจการบังคับ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอำนาจตามกฎหมาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารสถานศึกษาโดยยึดอำนาจตามกฎหมาย ให้เป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดอย่างเป็นธรรม ที่สามารถตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดข้อตกลงร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับกฎระเบียบของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลจันทร์ แสงอุไร (2560) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านอำนาจตามกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจจากการอ้างถึง ด้านอำนาจจากความเป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านอำนาจจากการเชื่อมโยง ด้านอำนาจการเป็นเจ้าของข้อมูลข่าวสาร และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านอำนาจการบังคับ ตามลำดับ และสอดคล้องกับวิจัยของพนมกฤต บริสุทธิ์ (2560) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านอำนาจตามกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านอำนาจการให้รางวัล ด้านอำนาจโดยตำแหน่ง ด้านอำนาจความเชี่ยวชาญ ด้านอำนาจโดยผู้อ้างอิง ด้านการใช้อำนาจส่วนบุคคล และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอำนาจโดยการบังคับตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน สามารถอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอำนาจจากการให้รางวัล ด้านอำนาจตามกฎหมาย ด้านอำนาจจากการอ้างอิง และด้านอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ใช้อำนาจด้านต่างๆในการปฏิบัติหน้าที่โดยตรงซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาอาจคิดว่าการใช้อำนาจในด้านต่างๆของตนเองนั้นถูกต้องและเหมาะสม แต่สำหรับครูผู้สอนเป็นผู้ที่ต้องปฏิบัติตามซึ่งอาจจะเกิดความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจหรือการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในการใช้อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจทางกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง และอำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงานของครูผู้สอน โดยการตรวจสอบการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด กำกับ ติดตาม นิเทศการทำงานของครูผู้สอนอยู่เสมอ มีการเสนอแนะหรือแนะนำด้วยวาจาในสถานการณ์ที่เหมาะสมเมื่อครูผู้สอนทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และมีการกำหนดการลงโทษในความผิดแต่ละลักษณะไว้อย่างชัดเจน และเป็นธรรม ประกอบกับครูผู้สอนมีความเชื่อมั่นในการใช้อำนาจการบังคับหรือลงโทษของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นธรรม จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็น ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของพนมกฤต บริสุทธิ์ (2560) ได้ศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาทางด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Yahya and Altinkurt (2012) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งอำนาจของผู้บริหารโรงเรียนและระดับความน่าเชื่อถือขององค์กรครูในตุรกี พบว่า การใช้อำนาจที่ดีของผู้บริหารจะมีระดับความน่าเชื่อถือที่มากขึ้น ความไว้วางใจในผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญ

2.2 ผลการเปรียบเทียบระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากหรือน้อยไม่มีผลต่อการใช้อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจทางกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง อำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นไปตามกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา และมาตรฐานของชาติอย่างเข้มงวด ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากหรือน้อยไม่มีผลต่อระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนาวรรณ ภูทวี (2564) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มโรงเรียนศรีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนศรีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับปฏิบัติการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบังคับหรือลงโทษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ยังขาดประสบการณ์ในการใช้อำนาจด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ยังไม่รู้จักเทคนิคหรือวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดความขัดแย้งในสถานศึกษา เพราะการใช้อำนาจการบังคับหรือลงโทษในบางเหตุการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจว่าจะใช้อำนาจการบังคับหรือลงโทษ อย่างไรเพื่อให้ลดความขัดแย้งในสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี ยังขาดความเข้าใจในการใช้อำนาจด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ขาดวุฒิภาวะ มีความอดทนน้อย จึงอาจจะทำให้ไม่เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี เริ่มมีประสบการณ์ในการใช้อำนาจด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ รู้จักเทคนิคหรือวิธีการที่เหมาะสมเพื่อลดความขัดแย้งในสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี เมื่อมีประสบการณ์ในการทำงานมากขึ้นก็จะมีวุฒิภาวะ มีเหตุผล และยอมรับการใช้อำนาจด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ ของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างไม่มีข้อโต้แย้ง ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการใช้อำนาจสามารถใช้อำนาจในด้านต่างๆบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูผู้สอนเกิดกำลังใจ มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีศักยภาพที่สามารถตอบโจทย์การศึกษาสมัยใหม่ได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลันดา คำจันทร์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใน อำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ อำนาจการบังคับ อำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจอ้างอิง และสอดคล้องกับ พิชามญช์ ส้ารวม (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การใช้ อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยผลการศึกษา พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ ใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ .05 คือ ด้านอำนาจการบังคับหรือลงโทษ อำนาจการบังคับ อำนาจการให้รางวัล อำนาจตามกฎหมาย อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจอ้างอิง อำนาจสารสนเทศ และอำนาจบารมี

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการใช้อำนาจด้านต่างๆในการบริหารสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจที่ถูกต้อง มุ่งเน้นการใช้อำนาจจากการให้รางวัล อำนาจการบังคับหรือลงโทษ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจจากการอ้างอิง อำนาจจากการเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการบริหารงานทั้ง 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ อำนาจได้อย่างถูกต้อง เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ที่มี การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารสถานศึกษา ส่งผลให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย อีกทั้งมีการให้รางวัลตอบแทนแก่ครูผู้สอนที่สามารถปฏิบัติงานได้ประสบผลสำเร็จ และเปิดโอกาสให้ครูที่กระทำความผิดได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น ประกอบกับครูผู้สอนให้การยอมรับในการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ควรปฏิบัติตาม จึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีความเคารพนับถือ เกิดความเชื่อมั่นในผู้บริหารสถานศึกษา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
- ชลันดา คำจันทร์ (2564). *การใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นวลจันทร์ แสงอุไร. (2560). *การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- พิชามญช์ ส้ารวม. (2560). *การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี* บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- พนมกฤต บริสุทธิ์. (2560). *การใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน*. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปกร.

- รัตนารณ ภูทิว. (2564). *ความคิดเห็นของครูต่อการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนศรีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. (2564). *รายงานผลสรุปการย้ายของผู้บริหารและข้าราชการครู ปี 2564.กลุ่มงานฝ่ายบุคคล.ขอนแก่น:สำนักงานเขตพื้นที่สุพรรณ ประเสริฐ. (2565). แบบสำรวจการใช้อำนาจของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : https://docs.google.com/forms/d/1FnSPasF7nyRWfDKJT5FnRe6CnfX2fXrQp_z3XgaQaVg/edit. 12 กันยายน 2565.*
- อัจฉรา จงดี. (2560). *การศึกษายทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรีระยองและตราด. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*
- Best, J.W. & Kahn, J.V. (1993). *Research in Education*. 7 th ed. Boston: Allyn and French, R.P. & Raven, B.H. (1959). *The bases of Power*. In *Studies Powers*. Ann Arbor, MI.:The Dorsey Press.
- Knezevich, S. J. (1984). *Administration of public education* (4thed). New York: Harper and Row.
- Yahya Altinkurt and Kursad Yilmaz. (2012): "Relationship between the School Administrators Power Sources and Teachers Organizational Trust Level in Turkey." *Journal of Management Development* 3, no. 1 (2012): 58-70.